Regeling van de formaliteiten, vereist voor de tenuitvoerlegging van in vreemde Staten totstandgekomen executoriale titels in burgerlijke zaken

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5

(De vroegere stukken zijn gedrukt in de zitting 1962—1963 en de zitting 1963)

Algemeen

De Commissie voor Justitie, in welker handen het onderhavige ontwerp van wet is gesteld, heeft de eer daaromtrent het navolgende te rapporteren.

De commissie kan zich met de strekking van dit ontwerp zeer wel verenigen. Meer en meer blijkt de noodzaak, in den vreemde gewezen vonnissen, aldaar tot stand gekomen scheidsrechterlijke beslissingen en authentieke akten hier te lande te erkennen en uitvoerbaar te doen zijn, mits dezelve aan zekere eisen voldoen. Naarmate het getal executieverdragen toeneemt, begint de wel zeer summiere regeling van artikel 431, derde en vierde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, welke telkenmale tot afzonderlijke uitvoeringswetten dwingt, zich in steeds toenemende mate als ontoereikend te doen gevoelen. Nochtans zal het ook na de invoering van de onderwerpelijke wettelijke regeling noodzakelijk zijn om behalve voor de competentieregeling ook voor de regeling van de exequaturprocedure telkens bij de bepalingen der executie-verdragen te rade te gaan.

Artikel 992, in de tekst van het ontwerp, zegt uitdrukkelijk, dat de bepalingen van de negende titel slechts van toepassing zijn, voor zover een verdrag (of de wet) geen afwijkende voorzieningen inhoudt. Het is niet onaannemelijk, dat zodanige afwijkende regelen in de praktijk veelvuldig zullen voorkomen. In de regel immers zullen executie-verdragen slechts worden aangegaan met staten, die — naar Nederlandse opvatting bezien — een met de Nederlandse vergelijkbare „betrouwbare" rechtsgang hebben, hetgeen dan evenwel veelal een „lichtere" procedure mogelijk zal maken dan die, welke in het onderhavige wetsontwerp is vervat.

Artikelen

De opmerkingen onder dit hoofd hebben uitsluitend betrekking op de in artikel I voorgestelde nieuwe regeling, als de artikelen 985—994 toe te voegen aan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Kortheidshalve wordt hierna zonder meer naar de laatstbedoelde artikelen verwezen.

Artikel 985. Het woord „wederpartij" doet in dit artikel wat merkwaardig aan, omdat nog in het geheel niet is gesproken van de verzoeker. Het verdient overweging in stede van „de wederpartij" te spreken van „de partij tegen welke tenuitvoerlegging wordt verlangd".

Artikel 986. Het derde lid geeft aanleiding tot de vraag, of — waar de rechtbank legalisatie van het afschrift van de beslissing kan verlangen — niet ook moet worden bepaald, dat de rechtbank legalisatie kan voorschrijven van de stukken, waardoor kan worden vastgesteld, dat de beslissing uitvoerbaar is in het land, waar zij is gewezen.

De eis, dat de beslissing en de overige overgelegde stukken worden vertaald in het Nederlands en dat deze vertaling voor eensluidend wordt verklaard door een in Nederland toegelaten beëdigde vertaler, kan zwaar zijn en niet onaanzienlijke kosten met zich brengen. Zou men deze eis niet wat kunnen verlichten door te bepalen, dat genoegen mag worden genomen

met een vertaling, vervaardigd onder auspiciën van een Nederlandse diplomatieke of consulaire vertegenwoordiger in het land, waar de betrokken taal inheems is?

Artikel 988. Naar aanleiding van het eerste lid kan men de vraag opwerpen, of niet moet worden opgenomen een regel overenkomstig het bepaalde in artikel 431, vierde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, welke bepaling zal vervallen: „Bij het verzoeken en verlenen van dit verlof wordt de zaak zelve niet aan een nieuw onderzoek onderworpen". Ook voortaan zal het toch niet de bedoeling zijn, dat de Nederlandse rechter, aan wie het exequatur wordt verzocht, zich als het ware op de stoel plaatst van de instantie, die de buitenlandse executoriale titel in het leven riep.

Het tweede lid doet de vraagstelling rijzen, hoe zich verhoudt de hierbedoelde uitvoerbaarheid bij voorraad tegenover de mate van directe uitvoerbaarheid, welke in het buitenland aan de betrokken titel toekomt. Als de betrokken titel in het land, waar deze tot stand werd gebracht, uitvoerbaar bij voorraad is, is de zaak eenvoudig. De Nederlandse rechter kan in dat geval zijn exequatur al dan niet uitvoerbaar bij voorraad verklaren. Hoe echter, indien de uitspraak in het buitenland nog niet uitvoerbaar is bij voorraad? Moet men stellen: het onderhavige tweede lid handelt over de uitvoerbaarheid bij voorraad van het exequatur, met de vraag, of de titel naar vreemd recht direct uitvoerbaar is, heeft de Nederlandse rechter niets te maken: of moet men artikel 986, tweede lid, zo lezen, dat „uitvoerbaar . . . . . in het land, waar zij is gewezen" betekent, dat de titel uitvoerbaar bij voorraad moet zijn volgens het vreemde recht, bij gebreke waarvan de Nederlandse rechter zijn exequatur moet weigeren?

Artikelen 989 en 990. Beide artikelen geven een termijn van twee maanden, het eerste voor het instellen van een hoger beroep, het tweede voor het beroep in cassatie. De commissie acht deze termijnen wel zeer lang. De exequatur-procedure kan op deze wijze wel een jaar gaan vergen. Men kan tegenwerpen, dat artikel 988, lid 2, uitvoerbaarverklaring bij voorraad mogelijk maakt, doch voor een voorzichtige executant is deze regeling niet toereikend: ter vermijding van een mogelijke schadeactie zal hij er de voorkeur aan geven, de afloop van de gehele procedure af te wachten. Naar het oordeel van de commissie zou een termijn van één maand in beide artikelen toereikend zijn.

Wat betreft de bepaling van artikel 989, lid 1, dat de beschikking der rechtbank niet vatbaar is voor verzet, vraagt de commissie de aandacht voor de kanttekening van F. H. J. Driessen in het Ned. Juristenblad (1963, blz. 532/3). De commissie meent de regeling van het ontwerp zo te moeten opvatten, dat degeen die verstek liet gaan in het geval van artikel 989 hoger beroep kan instellen en in dat van artikel 990 cassatie.

Artikel 993. De redactie van het tweede lid omvat ook de beslissing van artikel 985. Is het niet exacter in plaats van „andere" te lezen: „niet eerder in deze titel bedoelde"?

Aldus vastgesteld 11 december 1963.

WTTEWAALL VAN STOETWEGEN
VAN DEN HEUVEL
VAN RIJCKEVORSEL
STOFFELS-VAN HAAFTEN
VAN DOORN
VAN DEN TEMPEL
VERSTEEG
MEULINK
BERKHOUWER
DAAMS
BAETEN
SCHILTHUIS
KRANENBURG
CALS
SLOTEMAKER DE BRUINE.